

Poldrijärve matkarada

□ Roo-loorkull

□ Mustviires

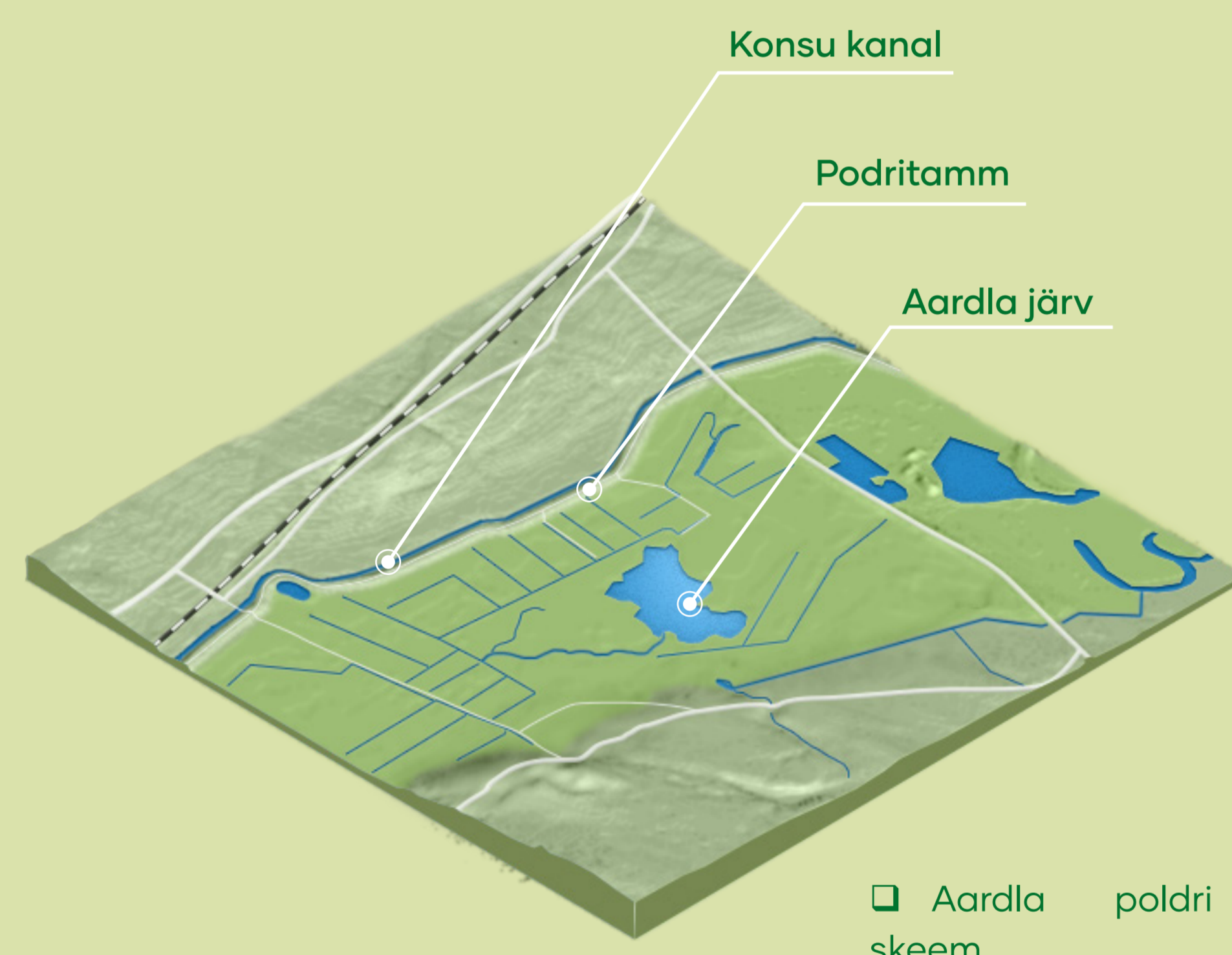
Polder

Polder on jõe, järve või ka mere üleujutuste eest tammiga kaitstud ja kuivendatud ala. Üleujutuse ja liigvee vältimiseks tehakse poldri alale kaitserajatised (kaitsetamm, piirdekanal või -kraav), rajatakse kuivendusvõrk ning vajadusel pumbatakse liigvesi ära.

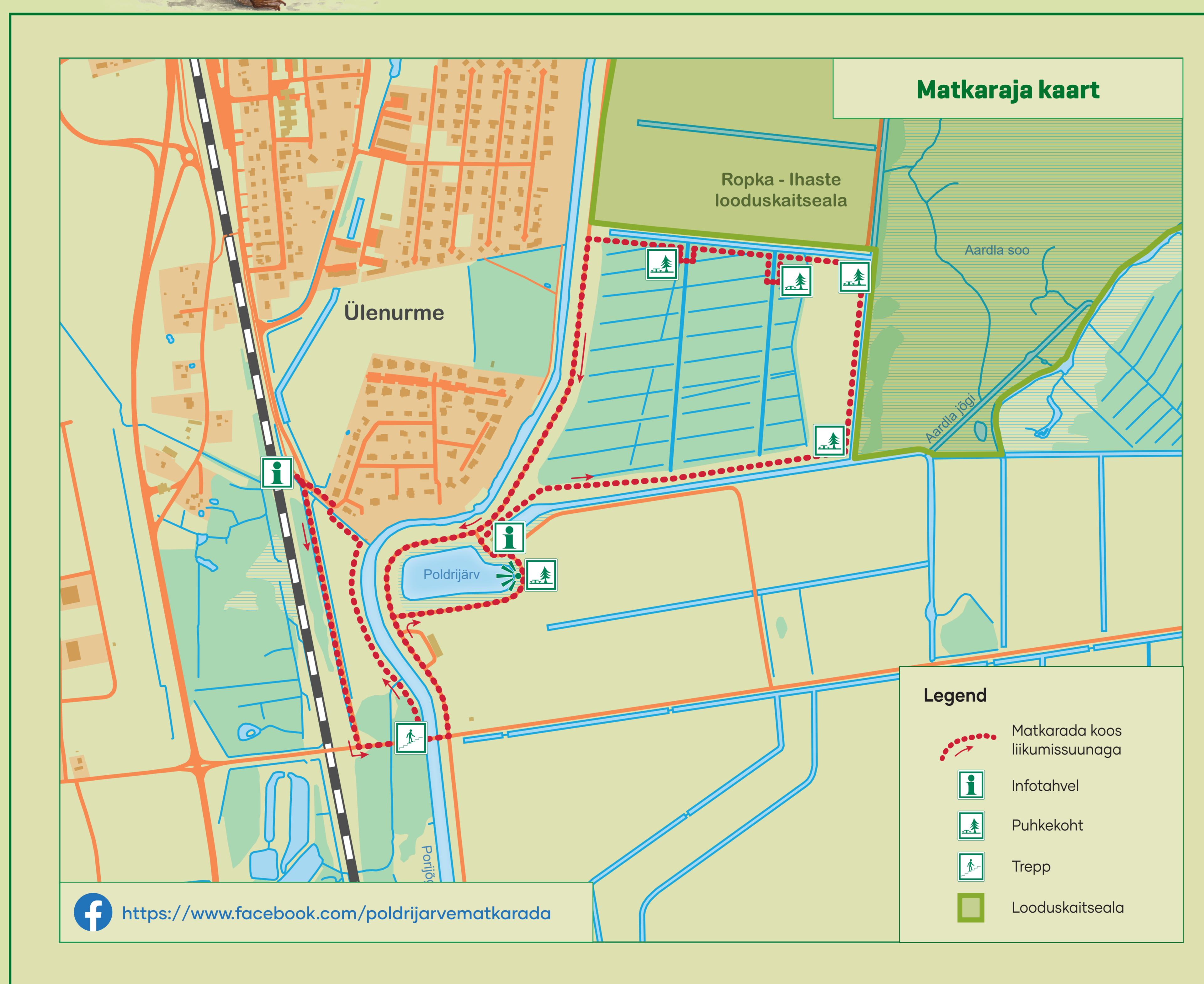
Aardla polder on rajatud Emajõe lammile, 8 km ulatuses piki Ropka ja Reola vahelisse Reola-Konsu ürgorgu. Ürgoru põhjas asub Pori ehk Konsu jõe looduslik säng. Jõgi ise saab alguse Otepääst 20 km kirde suunas ning suubub Emajõkke suudmest 36 km kaugusel. Maapind poldril on tasane ja vee äravool alalt nullilähedane, mistõttu põhja-veetase on kõrge. Enne poldri rajamist ujutas Emajõgi seda piirkonda aeg-ajalt üle ning see maa-ala oli kasutamata.

Poldri projekteerimist alustati 1970ndate alguses ja polder valmis 1983. aastal. Poldril liigvee reguleerimiseks rajati 8,6 km pikkune Konsu kanal, millega juhiti Pori jõgi kavandatavast poldrialast mööda. Kanali paremale kaldale rajati poldritamm, Poldri ehitusega langetati Aardla järve veetaset meetri võrra.

Ajalooliselt on nii kaitseala luhaalasi kui poldriala kasutatud

□ Aardla poldri skeem

Matkaraja kaart

Legend

- Matkarada koos liikumissuunaga
- Infotahvel
- Puhkekoht
- Trepp
- Looduskaitseala

heina tootmiseks ja karjatamiseks. Kõige aktiivsemas kasutuses oli luhaalade kuivendamiseks rajatud Aardla poldri osa peale poldri valmimist 1983. a. vähem kui kümne aasta jooksul. Seda võimaldas rajatud pumplate abil liigvee kunstlik eemaldamine alalt. 1990date algul pumpamine mõneks ajaks lakkas, taastus siis mõneks aastaks ja lakkas uuesti 1990date lõpust kuni 2004. aastani. Pumpamise lakkamisel oli ala seotud Emajõe veetasemega, mille tulemusena hakkas poldriala uuesti soostuma ja võsastuma. Pumpamise lakkamine löi eeldused ala muutmiseks oluliseks linnualaks. Alates 2005. a. on poldrit kuivendatud taas igal aastal.

□ Väikekajakas

Poldri linnustik

Aardla polder, eriti selle madalam põhjapoolne osa, Aardla järv ja selle ümbrus, on oluline lindude rändepaatus- ja pesitsuskoht. Alale iseloomulikumateks liikideks on hallpõsk-pütt, täpikhuik, rukkirääk, mustviires, väikekajakas, roo-loorkull, rohunepp, roolinnud, roo-tsiitsitaja, lambahänilane, sookiur, kukkurti hane, roo-riitsiklind. Põnevamatest liikidest on siin vaadeldud väikepütti, must-toonekurge, lammitildrit, soorätsu, jäälindu ja kuldhänilast.

Alal on kohatud üle 210 linnuliigi, kellest pesitsejaid ligi 100 liiki. Sellega on Aardla polder lindude osas Eesti üks liigirikkamaid alasid. Liigirikkuse peamiseks põhjuseks ja ala suurimaks väärtuseks on kevadised üleujutused ja üleujutatud rohumaad, mis kujundavad taimestiku koosseisu ja maastiku lindude pesitsemiseks sobivaks (mätastunud, madalaveelised, ebaühtlase taimkattega rohumaad) ning loovad soodsad toitumistingimused (madalaveeliste alade mitmekesine ja arvukas mikroloostik). Seetõttu moodustavad ka

suurema ja nähtavama osa siin veelise või poolveelise eluviisiga liigid nagu luiged, haned, pardid, vardid, huigad, lauk, tait, kurvitsalised, kajakad, viired ja tiirud. Üleujutuste ja liigniiskuse tõttu on Aardla polder ka lindude kevadrändel massilise koondumise koht. Ala suur liigirikkus teeb sellest soodsas toitumisalaks ka paljudele röövlindudele.

□ Rukkirääk

Ropka-Ihaste looduskaitseala

Ropka-Ihaste looduskaitseala pindala on 790,6 ha ja kaitseala moodustati 2014. aastal. Osaliselt on kaitseala territoorium olnud kaitse all juba 1991. aastast, kui loodi Aardla järve botaanilis-orнитoloogiline kaitseala. See 132 hektari suurune ala ei suutnud kõigi oluliste loodusväärtuste kaitset tagada.

Ropka-Ihaste looduskaitseala haarab enda alla 345 ha Aardla poldrist. Kaitseala kuulub IBA ala ehk rahvusvaheliselt tähtsate linnualade hulka ning vastavalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a korraldusele 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ on suures ulatuses ka Natura 2000 võrgustiku linnu- ja loodusala.

Kaitseala loodi eesmärgiga kaitsta Ropka-Ihaste esinduslikku luhta ja seal leiduvaid mitmesuguseid elupaigatüüpe (nt lamminiite, huumustoitelisi järvi), samuti mitme kaitsealuse liigi (nt pehme koeratubakas, emaputk, tõiõgjas, suur-kuldtiib, hüüp, rukkirääk, rohunepp) elupaiku

Taimestik

Kaitseala kaitse-eesmärgiks on seatud 8 looduskaitsealust taimeliiki (aasnelk, pehme-koeratubakas, emaputk, valge vesiroos, ahtalehine ängelhein, siberi võhumõök, värvi-paskhein ja künnapuu). Poldril alalt on leitud III kategooria liiki siberi võhumõök ja II kategooria liiki aasnelki, lisaks neile on tuvastatud ka balti ja kahkjaspunast sõrmkäppa.

Aardla poldrist suurima osa moodustavad niidud. Lisaks on veel järv ja mets, mis on praeguseks hävinud tõenäoliselt seetõttu, et aastatel 1998–2004 poldril pumpamist ei toimunud ja veetase püsis kõrge. Niitudest on kaitsealal peamiselt hea esinduslikkusega lamminiidud. Kuigi lamminiitudel ei esine haruldasi taimekooslusi, kuuluvad nad nii Eestis kui mujal Euroopas väärtustatud ja kaitstavate elupaikade hulka. Kindlasti oleks nende säilimiseks, eriti kuivematel aladel, vajalik niitmine. Märjematel aladel püsivad liigniiskuse tõttu luhasood ka niitmiseta võsastumata.

Kaitseala niitudel leidub nii tüüpilisi metsataimi, sootaimi, kuivalembesid stepitaimi kui ka inimkaaslejaid umbrohtusid. Inimmõjule viitavad näiteks lamba-aruhein, luht-kastevars, harilik tarn, hirsstarn, sinihelmikas ja süstlehine teeleht.

Hea külastaja

• **Lindude häirimise vältimiseks mais ja juunis ei tohi matkaraja poldri osa kasutada õhtusel ajal (alates kella 21st)**

- Hoia matkarada puhtana
- Hoia koer rihma otsas
- Ära sõida jalgrattaga väljaspool teid ja radu
- Mootorsõidukiga liikle ainult selleks ettenähtud teel ja pargi parklasse
- Kui näed looduse või külustusobjektide kahjustamist, teavita sellest tel 1247

Looduses liikudes pea meeles, et

- hoiatus- ja ohumärgid on Sinu heaolu huvides
- laudteed ja trepid on sageli libedad
- loodus võib olla ettearvamatu, sellega tuleb arvestada
- oma olemise ja tegemiste eest vastutad Sina ise.